Total number of printed pages–8

HIMGIRI ARAM DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon Assam

3 (Sem–6/CBCS) SKT HC 1

2026

SANSKRIT

(Honours Core)

Paper : SKT–HC–6016

(Ontology and Epistemology)

Full Marks : 80

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Unit–I

(Essentials of Indian Philosophy)

1. Discuss the significance of monism. 10

एकत्ववादस्य तात्पर्यम् आलोच्यताम्।

Or / अथवा

What is Satkāryavāda? Discuss elaborately.

को नाम सत्कार्यवादः ? सविस्तरम् आलोचना विधेया।

2. Answer ***any two*** of the following : 5×2=10

निम्नलिखितेषु ***द्वयोः*** प्रश्नयोः उत्तरं देयम् —

(a) Write a short note on Vastuvāda.

वस्तुवादस्योपरि एकः संक्षिप्तप्रबन्धः लेखनीयः।

(b) What is meant by Ārambhavāda? Discuss briefly.

आरम्भवादः इत्यनेन किं बोध्येते ? संक्षिप्तरूपेण आलोचना कार्या।

(c) What is the meaning of the term 'Āstika'? Prepare a short note on the Āstika Schools.

'आस्तिक' शब्दस्य कोऽर्थः ? आस्तिकसम्प्रदायोपरि एकः संक्षिप्तप्रबन्धः लेखनीयः।

3. Answer the following questions : 2×2=4

निम्नलिखितयोः प्रश्नस्य उत्तरं देयम् —

(a) What is the meaning of the term 'Darśana'? How many heterodox schools are there in Indian philosophy?

'दर्शन' शब्दस्य कोऽर्थः ? भारतीयदर्शने कतिसंख्यकाः नास्तिक-सम्प्रदायाः भवन्ति ?

MAHAPURUSH SRIMANTA SANKARADEV KALAKSHETRA PRODUKAN COLLEGE LIBRARY Acc No Date Assam

(b) In which philosophy Svabhāvavāda is described? Who is the propounder of that philosophy?

कस्मिन्दर्शने स्वभाववादः वर्णितः ? दर्शनस्यास्य प्रवर्तकः कोऽस्ति ?

4. Answer the following questions : 1×3=3

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम् —

(a) Who is the founder of Advaita Vedānta philosophy ?

अद्वैत-वेदान्तदर्शनस्य प्रवर्तकः कोऽस्ति ?

(b) What are the *two* main principles of Sāṁkhya philosophy?

सांख्यदर्शनस्य मूलतत्त्व *द्वयं* किमस्ति ?

(c) Vivartavāda is accepted by _____ philosophy. *(Fill in the blank)*

विवर्तवादः _____ दर्शनेन स्वीक्रियते।

(रिक्तस्थानं पूरयत)

Unit–II

(Ontology)

5. In the *Tarkasaṁgraha*, how many Dravyas are described ? Write an elaborate note on *any one* of them. 10

तर्कसंग्रहे कतिविधानि द्रव्याणि वर्णितानि भवन्ति ? तेषु *एकस्य* उपरि सविस्तरम् आलोचना विधेया।

Or / अथवा

Prepare a note on 'अभाव ?'.

अभावमवलम्ब्य एको निबन्धो विरच्यताम्।

6. Answer ***any one*** of the following questions : 5

निम्नलिखितयो: ***एकस्य*** प्रश्नस्य उत्तरं देयम् —

(a) What is Karma? Discuss briefly the *five* types of Karma.

किं नाम कर्म ? *पञ्चकर्माणाम्* उपरि संक्षिप्तरूपेण आलोचना विधेया।

(b) Write a short note on 'सामान्य'.

सामान्योपरि एक: संक्षिप्तनिबन्धो विरचनीय:।

ANANDARAM DHEKIAL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon Assam

7. Define Ātman according to the *Tarkasaṁgraha*. Name the *two* types of Ātman. 2

तर्कसंग्रहानुसारेण आत्मन: संज्ञा प्रदेया। आत्मन: प्रकार *द्वयस्य* नामनी देये।

8. Answer the following questions : 1×3=3

निम्नलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम् —

(a) Name the *two* types of सामान्य.

सामान्य *द्वयस्य* नामनी देये।

(b) How many Padārthas are accepted in the Nyāya-Vaiśeṣika philosophy?

न्याय-वैशेषिकदर्शने कतिविधा: पदार्था: स्वीकृता: भवन्ति ?

(c) Define 'विशेष'.

विशेषस्य संज्ञा देया।

Unit–III

(Epistemology)

9. Answer ***any two*** of the following questions : 10×2=20

निम्नलिखितानां ***द्वयोः*** प्रश्नयोः उत्तरं देयम् —

(a) Define Pratyakṣa. Discuss different types of Pratyakṣa.

प्रत्यक्षस्य संज्ञा देया। प्रत्यक्षस्य विभिन्नप्रकारविषये आलोचना कार्या।

(b) Discuss Kāraṇa with its varieties.

प्रकारसहितं कारणं विविच्यताम्।

(c) What is Anumāna? Explain it according to the *Tarkasaṁgraha.*

किं नाम अनुमानम्? तर्कसंग्रहानुसारेण व्याख्या कार्या।

10. What is 'अयथार्थानुभव'? How many types of 'अयथार्थानुभव' are described in the *Tarkasaṁgraha*? Discuss briefly. 5

कोऽयथार्थानुभवः? तर्कसंग्रहे कतिविधाः अयथार्थानुभवाः वर्णिताः? संक्षिप्तरूपेण आलोच्यताम्।

HOOKAN COLLEGE LIBRARY Acc. No. Date Assam

Or / अथवा

Write a short note on Hetvābhāsa.

हेत्वाभासोपरि एको निबन्धः संक्षेपेण लेखनीयः।

11. Answer the following questions : 2×2=4

अधोलिखितयोः प्रश्नयोः उत्तरं देयम् —

(a) What is Upamāna? Give an example of this Pramāṇa.

किं नाम उपमानम्? अस्य प्रमाणस्य एकम् उदाहरणं प्रदेयम्।

(b) Define 'करण'.

करणस्य संज्ञा प्रदेया।

12. Answer the following questions : 1×4=4

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम् —

(a) Wehat is 'स्मृति'

का नाम 'स्मृति'?

(b) In the Nyāya-Vaiśeṣika philosophy _____ types of Pramāṇas are accepted.

(Fill in the blank)

न्याय-वैशेषिकदर्शने _____ संख्यकानि प्रमाणानि स्वीकृतानि भवन्ति। *(रिक्तस्थानं पूरयत)*

(c) What is Śabda?

को नाम शब्दः ?

(d) Define Buddhi.

बुद्धेः संज्ञा देया।

ANANDARAM DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon · Assam